

Zapažanja sa konferencije „Dan posle Dana ljudskih prava – gde smo sada?“

Kao rezultat diskusije i izlaganja panelista na konferenciji „Dan posle Dana ljudskih prava – gde smo sada?“, panelisti i učesnici konferencije, mogu se istaći sledeća zapažanja:

1. Panel I: Međuzavisnost ljudskih prava

- Kada se uslovljenost i neodvojivost građanskih i političkih sa jedne i ekonomskih i socijalnih prava sa druge strane ne uzima u obzir prilikom pripreme propisa ili javnih politika, posledice dovode do onemogućenog ili otežanog pristupa pravima osoba koje su u najvećem riziku od uskraćivanja prava. Međuzavisnost ljudskih prava prava nije suprotna ideji individualnih garancija prava;
- Pravni mehanizmi ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava su suženi i najčešće vode kroz prizmu primene mehanizama zaštite građanskih i političkih prava. Ovo je ujedno jedan od osnovnih razloga za unapređenje sistema zaštite ovih prava, koji bi se mogao unaprediti ratifikacijom Opcionog protokola uz Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima;
- Neophodno je unaprediti način komunikacije sa javnošću kako bi se shvatilo da su sva ljudska prava podjednako važna, uz obavezno pružanje objašnjenja zbog čega su važna i na koji način ih je neophodno štiti.

2. Panel II: Uloga i uticaj nezavisnih institucija u zaštiti ljudskih prava

- Građani bi trebalo da budu više informisani o pravima i načinu funkcionisanja javne uprave, te da se nezavisnim institucijama obraćaju onda kada država ne ispuni svoje obaveze prema njima. Građani su spremni da se obrate nezavisnim institucijama za zaštitu ljudskih prava u onoj meri u kojoj su i upoznati sa radom ovih institucija, te se i sama vidljivost i efikasnost povećava boljim razumevanjem zakonskih ovlašćenja;
- U sistemu podele vlasti, nezavisne institucije koje štite ljudska prava su najpre potrebne zakonodavnoj vlasti kako bi kontrolisale izvršnu vlast, te je pre svega neophodno unaprediti saradnju između nezavisnih institucija i Narodne skupštine, koja izostaje poslednjih godina.

3. Panel III „Merenje ljudskih prava – Kako napredujemo i kako to možemo da merimo?“

- Uočljiv je veliki nedostatak mogućnosti prikupljanja adekvatnih podataka, samim tim i upoređivanja, dok intersektorski podaci ne postoje. Posebno je na lokalnom nivou izražena niska svest o potrebi prikupljanja adekvatnih podataka. Ne postoje podaci o postignutim i ostvarenim uticajima određenih javnih politika ili propisa, dok državni izveštaji najčešće obiluju generalizacijama u pogledu ovih pitanja;

- Postoji velika potreba za razmenom podataka između onih aktera koji već poseduju podatke koji su pogodni za upoređivanje i merenje. Kod definisanja i zahtevanja od organa javne vlasti da ispune obavezu prikupljanja podataka, potrebno je postavljanje prioriteta i usaglašavanja oko zahteva prikupljanja podataka koji su u datom trenutku najvažniji.

